კვირა. 25 მარტი 1928 წ. № 145 წელიწადი მეხუთე ფასი 15 კაპ.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

ტარტაროზი

ნამდვილი მიზეზი

— აი, ყოჩაღ! როგორი ერთგული მოსამსახურეები ჰყოლია ამ ჩვენს სამმართველოს — ექვსი საათ[illegible] უკვე სამსახურში მოდიან!

— ეს იმიტომ, რომ სახლში შეშა არა აქვთ და სცივათ; დაწესებულება კი გამთბარია!!

F-925

სადირექტივო ხასიათის წერილი

ბიუროკრატიზმთან ბრძოლა რომ გამოცხადდა, მაშინ ჩვენი საერთო ნაცნობი ბიურო კრატიძე ხინკალ ტრესტის თავმჯდომარის მოვალეობის აღმსრულებლათ ითვლებოდა და ჯამაგირს გარდა, სხვა „შემოსავალიც“ ჰქონდა.

— სასტიკი ბრძოლა ბიუროკრატიზმს! — ეწერა მიღებულ ცირკულიარში, რომელიც მეხივით დაეცა თავზე კრატიძეს.

— სასტიკია, სასტიკი იყოს — გაიფიქრა კრატიძემ და დაუყოვნებლივ შეადგინა საერთო ღონისძიებები ცირკულიარის საფუძველზე სადირექტივო წერილის გამოსამუშავებლად. მოიშველია მოადგილე, საქმეთა მმართველი, საქმის მწარმოებელი, იურისკონსულტი და მისი თანაშემწე. შეადგინა სპეციალური კომისია, გამოჰყო ქვეკომისია და საქმიანი პრეზიდიუმი და დანიშნა მთელი შტატი ბიუროკრატიზმის საწინააღმდეგო სადირექტივო წერილის შესადგენათ.

ქვე-კომისიამ სულ რაღაც სამი თვის განმავლობაში შეადგინა სადირექტივო წერილის საერთო სქემა და წარუდგინა კრატიძეს. კრატიძემ, დროს უქონლობის მიუხედავათ, მაინც მოახერხა აქემის ზოგადი გადათვალიერება და ექვსი თვის შემდეგ სქემა დასკვნისთვის გადასცა კომისიას.

კომისიამ, რომლის საპატიო თავმჯდომარეთ თვით კრატიძე იყო ერთხმად არჩეული, მოიწვია რამოდენიმე გაფართოებული პლენუმი და სადირექტივო წერილის სქემა საფუძვლიანათ შესცვალა; რის შემდეგ თავისი მოსაზრებები წერილობითი სახით წარუდგინა კრატიძეს.

კრატიძე არ დააკმაყოფილა მოსაზრებებმა და კვლავ გამოჰყო განსაკუთრებული სამეული კომისიის მიერ წარდგენილ საერთო მოსაზრებათა განსახილველად. სამეულს დაევალა ვრცელი წერილობითი მოხსენების შედგენა მოსაზრებათა შესახებ. სამეულის თავმჯდომარეთ ერთხმად არჩეულ იქნა თვით ბიურო კრატიძე.

სამეულის მუშაობა დაკვრითი წესით წავიდა და სულ რაღაც ზამთარ - ზაფხულის განმავლობაში შედგენილ იქნა ვრცელი მოხსენება სადირექტივო წერილის სქემის მოსაზრებათა შესახებ.

— ბიუროკრატიზმთან ბრძოლის საგრძნობი ეტაპი უკვე განვლილია, — ხელების ფშვნეტით ამბობდა კრატიძე და ადგენდა ახალ გეგმებს.

ბოლოს მან კვლავ დანიშნა დამატებითი კომისია სამეულის მოხსენების განსახილველად.

დამატებითი კომისიის მიერ ამორჩეული ძირითადი მომენტებით-მთელ მასალებთან ერთად გადაეგზავნა საქმიან პრეზიდიუმს, რომელიც რამოდენიმე კვირა მუშაობდა სადირექტივო წერილის სქემის, მის შესახებ შედგენილ მოსაზრებების დასამუშავებლად და ერთი მეორესთან შესათანხმებლად.

ბოლოს... ძნელი დასაჯერებელია მაგრამ... ბიურო კრატიძე დარწმუნდა, რომ საქმის არსებითი მხარე დამთავრებულ იქნა.

მოიწვია კომისიების და ქვე-კომისიების გაფართოებული პლენუმი, რომელზედაც განიხილეს მთელი მასალები, რაც შეიცავდა რამოდენიმე ათეულ ფურცელ „უნდერვუდის“ სისტემის მანქანაზე დაბეჭდილ ქაღალდს.

— კომისიების და ქვე-კომისიების პლენუმის სადღესასწაულო სხდომა გახსნა ბიურომ (კრატიძემ), რომლის წინადადებით სხდომამ პატივი სცა ბიუროკრატიზმის სადირექტივო წერილის და მისი მასალების შედგენაში დალეულ დროს და ენერგიის ხარჯვას. საქმიან და საპატიო პრეზიდიუმის არჩევის შემდეგ სხდომა დაიხურა, რადგანაც პლენუმის მომწვევ საინიციატივო ჯგუფს დღის წესრიგის შედგენა დავიწყებოდა. ამით დამთავრდა პლენუმის მუშაობა.

პლენუმის მუშაობისა და მისი შედეგების შესახებ ბიურომ თავის დაწესებულების მემანქანე ქალთან ინტიმიურ საუბრის დროს განაცხადა, რომ პლენუმის საქმიანობა ფრიად ნაყოფიერი იყო, მაგრამ დღის წესრიგის უქონლობის გამო პლენუმს არც ერთი საკითხი აღარ განუხილავს.

ბიურო ამით მაინც არ დაკმაყოფილდა და იურისკონსულტის და მთავარი ბუღალტრის მოადგილის საშუალებით მაინც შეადგინა სადირექტივო ხასიათის წერილი, რომელიც მრავალ ცალად დაიბეჭდა ყველა დაგროვილ მასალებთან ერთად.

არსებითად, ეს იყო არა სადირექტივო ხასიათის წერილი, არამედ ბრძანება, რომელიც დაახლოებით შემდეგს შეიცავდა:

„შესაფერ ორგანოების დადგენილების თანახმად, სასტიკად აკრძალულია ბიუროკრატიზმის თუნდაც ნასახის გავრცელება ჩვენდამი რწმუნებულ დაწესებულებაში. ამიტომ ცხადდება:

დარაჯებს სასტიკად ეკრძალება გამგის კაბინეტის კარებთან დგომის დროს თვლემა ან მით უმეტეს ჩამოძინება, რადგანაც ამით სარგებლობენ ზოგიერთი პირები და ათასნაირი განცხადებებით შედიან გამგესთან, რითაც ხელს უშლიან მის მუშაობას.

დამგველებს ევალება ფხიზლად ადევნონ თვალყური ბიუროკრატიზმის ისეთ ნიშნებს, როგორიც არის მტვერი (განსაკუთრებით გამგის კაბინეტში). მაგიდებს ქვეშ შეყრილი პაპიროსის ნამწვები და ქაღალდები და ფურთხი. განსაკუთრებული ყურადღება უნდა მიექცეს დაგვის გაჭიანურების, ანუ ვოლოკიტის მოსპობას.

ბიუროკრატიზმთან ბრძოლის მთავარ მომენტად უსათუოდ უნდა ჩაითვალოს მთხოვნელების დგომა გამგის და მისი მოადგილის კაბინეტის წინ. რაც უშლის საქმის ნორმალურ მსვლელობას. ამიტომ, გამგის კაბინეტის წინ მყოფ დარაჯთა რიცხვი უნდა გადიდდეს ერთი კაცით, ანუ 33 პროცენტით. მასვე დაევალოს გამგის მოადგილის კარების დამცველთა დახმარება ისეთ განსაკუთრებულ შემთხვევების დროს, როცა მთხოვნელები და განმცხადებლები მეტის მეტად აწვებიან კარებს.

სასტიკად აკრძალულია გამგის, ან მისი მოადგილის, ან გამგეობის წევრის კაბინეტის კარებში შეჭვრიტინება (გასაღების ჭუჭრუტანიდან) იმ დროს, როცა ამა თუ იმ კაბინეტში იმყოფება რომელიმე მემანქანე ქალი, ან მდედრობითი სქესის წარმომადგენლები საერთოდ. დარაჯები, შიკრიკები და თვით დამგველებიც უნდა ეცადონ რომ არც თვითონ დაუშვან ჭვრიტინი და არც მთხოვნელებს მისცენ სათანადო უფლება და შესაძლებლობა.

ბუფეტის პატრონ ქალს აბსოლიუტურად ეკრძალება ორი დღის სლოიკის და რძის შეტანა გამგის კაბინეტში, როგორც ამას ხშირად აქვს ადგილი, რადგანაც დაყოვნებული რძე ხელს უშლის გამგის ჯანმრთელობის დაცვის საქმეს და მით თავისთავად ართულებს ბიუროკრატიზმთან ბრძოლას.

მოლარის საყურადღებოდ ცხადდება, რომ სასტიკად აკრძალულია გაფლანგვა საპატიო მიზეზების გარეშე. (უკანასკნელი პუნქტი ეხება სამნეო ნაწილის გამგესაც).

რომ ხსენებულ სადირექტივო წერილის წაკითხვის საშუალება მიეცეს ჩვენი დაწესებულების უმცროს თანამშრომელთა ფართო მასებს, ამიტომ დაკვრითი წესით ცხადდება წერა-კითხვის უცოდინარობასთან ბრძოლის კამპანია, რაც უნდა ჩატარდეს ბიუროკრატიზმთან ბრძოლის ნიშნითა და ლოზუნგით“.

სადირექტივო ხასიათის წერილს ხელი მოაწერა კრატიძემ, რომელმაც დამთავრებულათ ჩასთვალა ბიუროკრატიზმთან ბრძოლა და შეუდგა წინასწარ მოსამზადებელ კამპანიის ჩატარებას ბიუროკრატიზმთან ბრძოლის შედეგების შესახებ მოხსენების დასაწერად.

ალლარ-ალლარსან.

წყლის ნაყვა

მშვიდობის მოციქულებსა ჟენევას ჰქონდათ ყრილობა.
იმათ სახესა მანჭავდა მტრობა და ძალღრეჯილობა.
შემოკრბენ ერთად სალაყბოთ, ამაზე ჰქონდათ ცილობა:
„ტანკს თუ გაზს ძალუძს უფრო-მეტ დახოცვა და სიკვდილობა?"
ადგა ოსტინი ჩემბერლენ, პრემიერ მონოკლიანი.
ბრჭყვიალა სიტყვებს ისროდა ოსტატი ენა-წყლიანი:
„ყველას სჯობს კრეისერები ვეება ზარბაზნიანი;
მას ძალუძს ყველაზე უფრო მტერს მიაყენოს ზიანი.
„ზღვიდან ხმელეთსა ავიღებ, ყველაფერს გადავბუგავო.
„დავიპყრობ მრავალ ქვეყანას, მათ კარებს მივალუქავო.
„უნდა შევსცვალო როგორც მსურს ყველა ქვეყნების რუქაო.
„ვერ შემაშინებს ვერავის მუქარა. ბაქი-ბუქაო"...
ბრიანმა წამოიძახა: „ტროიკა" შეაჩერეო.
„ისე ამბობ, რომ გგონია ჭადრა-კი, ანდა ჩერეო.
„რაცა ბოლოსა მოიგო ჩონგურზე დაამღერეო;
—ეხლა კი ყური დამიგდე და ჩემი ჩაიწერეო.
„ჩემს ჰაეროპლანს რას ავნებს ის შენი კრეისერია?!
„ცის გუმბათიდან მეხს გესვრი, მოგტეხო რომ კისერია.
„საფრანგეთს უნდა ემონოს ქვეყნის ყოველი ერია...
„ჩემს ჰაერფლოტით შენს ზღვის ფლოტს სიცოცხლე არ უწერია".
გაისმა ხმალთა ჟღარუნი... ამბობს მუსოლინ ავია:
„თქვენზე ნაკლები ვინც იყოს შეურცხვეს იმას თავია.
„ღიდას გიტირებ სუყველას,—დღე დაგაყენო შავია...
„მივესალმები სისხლის ღვრას... ძირს მშვიდობა და ზავია".
ამ დროს წინ წასდგა უჩინრათ მშვიდობის ანგელოსია.
უსაყვედურა ოსტინმა: „წა! მოსვლა აქ რა დროსია?!"
ბრიანი ეტყვის: „დაიცა! ხომ ხედავ შესამოსია?!
„გაშიშვლებულა, ვითარცა ველური ესკიმოსია!"
სთქვა ანგელოსმა ყვედრებით: „მითხარით, რა ამბავია?
„მუდამჟამს ჰყვირით: „გვწყურია ქვეყნათ მშვიდობა, ზავია"...
„კომფერენციებს წარა-მარს ველარ გავართვი თავია!
„რამდენჯერ მე აქ მოვსულვარ არა აქვს სათვალავია!

„ამ ერთა ლიგამ მთლათ მომსპო... სესია არის ხშირიო.
„აქ სიარულით ბოტინკებს ერთობ გაუცვდა ძირიო.
„ჩექმები მაინც მიყიდეთ გამძლე და არა ძვირიო...
თქვენ რომ რამეს იქმნთ, ისევე შეგირცხვეს ყველას ცხვირიო".

ენუქი.

გულზე მაწევს დარდი მძიმე,
ნისლიანი დადგა დილა;
ქარმა, თოვლმა და სიცივემ
ბევრი კარგი მოგვაცილა.

ერთი სკამი მქონდა—დავწვი
და არ ვიცი რა ვქნა ხვალე,
გულმოსული ჩემი ცოლი
მიბრიალებს ბროლა თვალებს.

გუშინ დილით ჩვენ ორივე
სიცივისგან ვკანკალებდით;
ვარჩევდით რა დასაწვავად,
ყოველ საგანს თვალს ვავლებდით.

იქ, კუთხეში მივარდნილსა
ქალმა აგურს მოკრა თვალი;
გაუღიმა უცებ სახემ;
იწყო ცეკვა და ფართქალი.

მოიტანა ფეჩთან ახლოს;
სთქვა: გადარჩა ჩვენი სკამი....
და დაასხა აგურს ნავთი
ბოთლი ერთი, ორი, სამი....

ავიღე და ის აგური
გაჟღენთილი ნავთით სავსე, —
როგორც დიდი საგანძური
ფრთხილად ფეჩში მოვათავსე.

ანთებული „სფიჩკა" ცოლმა
მიიტანა ფეჩის კართან;
ამოვარდა ცეცხლის ალი
და ქარივით დატრიალდა.

ალმა თმები „დაშიპცული"
მიატრუცა, მოატრუცა....
და მას შემდეგ გაბღუხული
მე მიცქერის ჩემი ნუცა:

— რისთვის არ გაქვს კაცო შეშა?
ხომ ხედავ რომ დავჭკნი ქალი!
რას შვრებოდი, რომ მე პირში
ჩამვარდნოდა ნავთის ალი?!—

მეჩხუბება, მიტიქსინებს,
აკვიატებს ენას მწარედ.
შორ გაზაფხულს ვერ დაუცდი
ფეჩი უნდა გავდგა გარედ.

ბანო,

ეროვნული ბიბლიოთეკა

„სიძე“

კონკურსი

ჟურ. „ტარტაროზი“-ს რედაქცია აცხადებს კონკურსს ამ მოთხრობის გაგრძელებაზე. ჟიურის მიერ მოწონებული იქნება სამი გაგრძელება. პირველი ჯილდო—50 მანეთი; მეორე—30 მან. და მესამე 20 მანეთი. აგრეთვე მოთავსებული იქნება მოწონებულ ავტორთა სურათები, თუ ასეთებს გამოაგზავნიან ავტორები.

კონკურსში მონაწილეობის მიღება შეუძლია ყველას, გარდა ჩვენი მუდმივი თანამშრომლებისა და გამოჩენილ მწერლების.

ჟიურის უფლება აქვს მოხსნას პირველი ჯილდო, თუ ნაწარმოები ვერ იქნება სავსებით დამაკმაყოფილებელი.

მასალა უნდა იყოს დაახლოვებით „ტარტაროზი“-ს ერთი გვერდი, დაწერილი გარკვეულ ხელით, ქაღალდის ცალ გვერდზე და მელნით. (სასურველია რემინგტონით ნაბეჭდი).

გამოგზავნის უკანასკნელი ვადა არის 15 აპრილი.

გარდა ფსევდონიმისა, სავალდებულოა ავტორის სრული ვინაობა და მისამართი.

კონვერტზე უნდა იყოს წარწერა: „კონკურსისათვის“.

დაწუნებულ მასალებს რედაქცია არ შეინახავს და მათ შესახებ არც მიწერ-მოწერას კისრულობს.

ჟურ. „ტარტაროზი“-ს რედაქცია.

როცა ქლაქიდან დაბრუნდა მეზობელი და ამბავი მოიტანა:

— თვითონ სონიას არაფერი უთქვამს ჩემთვის, მაგრამ სხვებმა მითხრეს, რომ ერთ ახალგაზრდა ვაჟზეა შეყვარებელი და მალე გათხოვდებაო!—მშობლებს ელდა ეცათ გულზე.

— დედა-კაცო, ხომ გეუბნებოდი, რომ სახლში გდებულიყო ის გოგო! დაიჩემეთ შენ და მან—უნივერსიტეტში წასვლა... ახლა ხომ აგეწვა კუდის რიკი!—უსაყვედურებდა მათე თავის ცოლს—მაკრინეს.

— კაცო, ყველაფერზე გადარევა რომ იცი, დაიცადე ცოტა... თუ თხოვდება, რა იცი, რომ კარგ კაცს არ მიჰყვება!—ანუგეშებდა გულგატეხილ ქმარს ცოლი.

— კი, აბა!.. რამდენი წვივებდატლინკული გომბიო, სულ ასაღებენ ქალაქში, ქალო, იქ კი არა, ხეირიანი კაცი აქ არავინ შეირთავდა...

მაგრამ მეორე დღეს წერილი მიიღეს ქალიშვილისაგან, რომელიც სწერდა:

...არ მინდოდა მოწერა, მაგრამ თქვენ მაინც გაგებული გექნებათ. მე ახლო ხანში გავთხოვდები და სააღდგომოთ გესტუმრებით. კარგი ბიჭია. კარგი სამსახური აქვს... იმედია, ჩემო ძვირფასო დედ-მამავ, არ გეწყინებათ ჩემი ასეთი საქციელი.

თქვენი სონია.

— აი, შე გამოტვინებულო და შე ყაყანავ!—ნიშნის მოგებით ეუბნებოდა მაკრინე მათეს და წერილს ჰკოცნიდა.— ხომ ხედავ, რა ბედი მოგვიგორდა! შენთვის რომ დამეჯერებია, ჩვენი სონიაც აქაურ სოფლის გოგოებსავით ნაცარში ეგდებოდა მუდამ!

— მე რა ვიცოდი, თუ კარგი კაცი იყო მისი საქმრო... ახლა, როცა გავიგე, კიდეც მიხარია... ვენაცვალე ჩემს გოგოს; ყოველთვის ჭკვიანი იყო და ახლაც ჭკვიანია!—ამბობდა მათე.

—:—

— ესეც სიძეს... ეს სანთლის არაყიც ჩემს სიძეს... ვენაცვალე ჩემს სიძეს; ეს ხაჭაპურები სულ მან უნდა შესჭამოს... არაფერი დაგვავიწყდეს... გოჭი. ინდაური: სამი ქათამი; მისი ჭირიმე; აწი თუ მოვკვდებით, აღარ ვჩივი, რა კი ასეთი ბედნიერება მოგვასწრო ღმერთმა!

— რას ამბობ, ქალო? სიცოცხლე აწი გვინდა, შე სულელო! ასეთი კაი სიძე ვიშოვეთ და აწი მოვკვდეთ? აწი რაღა გვიჭირს! უდარდელი და გემრიელი ცხოვრება გვექნება...

—:—

— ძაან ჩქარა კი მიდის აგი მატარებელი, მარა მაინც რომ ვერ ჩავედით!

— შენსავით კი არ ეჩქარება სიძესთან!—

ოი, მისი ჭირიმე! იმას ენაცვალოს ჩემი თავი!—ხშირათ ჰქონდათ ასეთი ლაპარაკი ცოლ-ქმარს მატარებელში.

— დღეს კვირაა. ალბათ ჩვენი სიძე სამსახურში არ იქნება და სახლში დაგვხდება სონიასთან... როგორ ფიქრობ შენ მათე?

— მეც მასე ვგონია... მარა, ისიც შესაძლებელია, რომ ხომ, იცი, დიდი საქმის კაცი ყოფილა და შეიძლება არც დაგვხვდეს სახლში!

— შენს ენას თაგვის მაჭარი! რას ქვია არ დაგვხვდეს! ნუ გამიხეთქავ გულს...

—:—

— მომილოცავს, შვილო, გაბედნიერება!— მიაძახა ეზოში მაკრინემ სონიას და ჩახვევის უმალ მიაძახა:—სიძე თუ არის სახლში, მისი ჭირიმე?

— მალე მოვა... ამ დილით სხდომა აქვს და იქ წავიდა...

მაკრინე სულ ქუჩაში იცქირებოდა.

ვისაც კი ლამაზათ ჩაცმულ კოხტა ახალგაზრდას დაინახავდა, ყველა თავისი სიძე ეგონა და შვილს ეუბნებოდა:

— ეგერ რომ მოდის ის მშვენიერი ყმაწვილი, ეუცილებლათ ჩემი სიძე იქნება!.. კი, კი!..

— არა, დედა, იგი არ არის!

—:—

გაწყობილ სუფრას შემოუსხდენ.

მშობლები სასიძოს თვალს ვერ აშორებდენ.

სასიძო კი ლაზათიანათ ილუკმებოდა. ეს არც გასაკვირია. დიდი ხანია, რაც სოფლიდან წამოვიდა, ასეთი სუფრა თვალითაც არ უნახავს.

— წარმოიდგინეთ თქვენ,— ამბობდა ლუკმის გადაყლაპვის პაუზებში სასიძო —ყათლან ქაქანიძე, —რომ მე ძალიან მიყვარს სოფლური საჭმელები: გოჭი, ხაჭაპური, შემწვარი ინდაური, ჩურჩხელები და სხვა ასეთები. დილით მურაბიანი რძე გიახელით, მაგრამ ამ საჭმელებმა ისე გამიხსნეს მადა, რომ სიამოვნებით ვჭამ...

— მიირთვი, მიირთვი შენი ჭირიმე... შენთვის წამოვიღეთ ეს ყველაფერი!— ეუბნებოდენ სიდედრ-სიმამრი ყათლანს, რომელიც ლუკმებს შორის თანდათან ამცირებდა ანტრაქტებს და ზედიზედ ყლაპავდა.

— შენი ჭირიმე, ერთი ის მითხარი, რა მოხელე „ნაჩალნიკი“ ბრძანდებით!— შეეკითხა სიმამრი, როცა საჭმელს მორჩენ და „საბჭოთა პაპიროსის კოლოფიდან ცალობით ნაყიდ „ფედერაცია“-ს პაპიროსის წევა დაიწყეს სასიძომ და სიმამრმა.

— რრრეგისტრრრატორი გახლავარ!..—დაიწყო ქაქანიძემ თავისი სამსახურის შესახებ მაგრამ სიხარულისაგან აღტაცებულმა სიმამრმა არ დაასრულებინა:

— ჰოოო. სჩანს დიდი თანამდებობა არის: რეგისტრატორი... გუბერნატორი... ალბათ უწინდელ გუბერნია ტორი-ს სამსახურია...

— კი... კი... მასე იქნება უეჭველათ!— დაუდასტურა მაკრინემ და სასიძოს ყელზე შემოეხვია.

— რა შეადგენს შენს სამსახურსა და მოვალეობას?— ჰკითხა სიმამრმა.

— მაგალითად: დაწესებულებაში რა ქალალდიც არ უნდა მოვიდეს, პირველათ მე უნდა მივიდე. ნომერი უნდა დაუსვა. ავლნიშნო წიგნში და ამის შემდეგ მიეცემა იმ ქაღალდს მსვლელობა...

— სად მსახურობთ!..

— მთავრობაში. „ცაკს“ რომ ეძახიან!

— მერე და ასეთი დიდი თანამდებობა როგორ იშოვნე ახალგაზრდა კაცმა? ალბათ კომუნისტი იქნებით?!

— არა, კომუნისტი არა ვარ, მაგრამ. ხომ იცით. ნაწველი და სპეცი ხალხი აჭირიათ და იმიტომ მიმიღეს...

ასე რომ, თუ შენგან დასმული ნომერი არა აქვს ქაღალდს, ისე არ განიხილავენ?

— შეუძლებელია... ვსთქვათ, მაგალითად: თქვენ გინდათ თხოვნა მისცეთ ფილიპე მახარაძეს... ჯერ მე უნდა მივიღო თქვენი თხოვნა და შემდეგ გადავცემ ფილიპეს...

— დედა, დედა რა ყოფილა... შენი ჭირიმე შენი... რომელ დედას გაუჩნდი ასეთი ჭკვიანი.::

— არა. გამოსარჩენი ბევრი გექნება, რადგან ყველაფერი შენზე ყოფილა დამოკიდებული!?

— გამოსარჩენის, ჩემო სიმამრო, რა გითხრა... რომ ვიკადრო, გიყვარდეს, ერთ თვეში მილიონერი გავხდები, მაგრამ...

— ბევრი არა და, ცოტა არ არის ცოდვა!

— არა, ჩემო სიმამრო. მე მაგას ვერ ვიზამ. არც მესაჭიროება...

— დედა, შენი ჭირიმე, ვერ გვანახვებ შენს სამსახურს?— ჰკითხა მაკრინემ სასიძოს...

— მობრძანდით ხვალ; საღამოს უფრო თავისუფლობა იქნება და ყველაფერს განახვებთ!

—:—

ყათლანმა მეორე დღეს გამგესთან მოიმიზეზა:

— ბატონო. თუ შეიძლება ნება მომეცით საღამოს ისევ მოვიდე და სამუშო დავასრულო; ბევრი ქაღალდებია გაუტარებელი, ვინაიდან დღეს უამრავი განცხადებები შემოვიდა!

გამგემ ნება დართო.

—:—

საღამოს ექვსი საათი იქნებოდა, რომ რეგისტრატორი ყათლან ქაქანიძე გამგის კაბინეტში იჯდა და განაბული ყურს უგდებდა, თუ როდის მოესმოდა სტუმრების ფეხის ხმა დერეფნიდან.

დარაჯი აყვირდა:

— შენს ალაგას დაჯექი. თორემ ხვალ გამგეს ყველაფერს ვეტყვი. გადავყვევი მე ამ კაბინეტის დასუფთავებას...

მაგრამ ყათლანმა „მოქრთამა“ დარაჯი:

— სამაგიეროთ ქორწილში დაგპატიჟებ და ისე ლაზათიანათ გაქეიფებ. რომ სამ დღეს ჭკუაზე ვერ მოხვიდე. აქ მოვლენ ჩემი საცოლოს მშობლები. ისე მომექეცი. როგორც გამგეს. ჩემს დარეკაზე სწრაფათ შემოვარდი... ჰა, გესმის? ფეხის ხმა ისმის... მოდიან... აბა შენ იცი!—დაარიგა დარაჯი და სავარძელში გაიჭიმა.

—:—

რა მდიდარი ყოფილა ჩვენი სიძე?!—მათე, ხედავ რა მშვენიერი შენობაა? რა ხელმა გააკეთა ასე ლამაზათ!—ეუბნებოდა მაკრინე მათეს და ყველაფერს აცქვალიერებდა.

— წინ დაიხედე, ფეხი არ დაგიცდეს ამ სარკესავით გაწმენდილ „პოლზე“ და სირცხვილი არ აჭამო სიძეს!—არიგებდა მაკრინეს მათე, რომელიც ფრთხილათ აბიჯებდა. ამ ლაპარაკში მათემ თავი მიახალა ვეებერთელა სარკეს, რომელიც მას არ შეუმჩნევია. რადგან სარკეში მოსჩანდა დერეფანი, რომელშიაც ესენი მიდიოდენ.

დაარაჯს სიცილი წასკდა, მაგრამ შეიმაგრა თავი და სტუმრებს შეეკითხა:

— თქვენ ვინ გნებავს?

— ყათლან ქაქანიძე... ჩვენი სიძეა..

— მობრძანდით!—და კარები გაუღო გამგის კაბინეტში შესასვლელათ.

— დაბრძანდით!—თავაზიანათ მიუთითა ყათლანმა წინ ორი ბროლი სავარძელი სიდედრ-სიმამრს.

სანამ სტუმრები კაბინეტის თვალიერებას მორჩებოდენ. ყათლანმა რამდენჯერმე დარეკა ტელეფონზე. ის აიღებდა სასმენ მილს, ყურზე მიიდებდა, ხოლო საჩვენებელი თითით აწვებოდა მილის ჩამოსაკიდს, რომ ცენტრალური სადგური არ გამოეძახებინა. ე. ი. ტელეფონი დაკეტილი ყოფილიყო.

თითქოს ვიღაცას დიდ საქმეზე ელაპარაკებოდა, ხან ბრაზი მოსდიოდა და ხმამაღლა ედავებოდა:

— არავითარი ფული არ მისცეთ. მე მაგ საქმეში ასი თასი მანეთი ჩავყარე და ჯერ კიდევ არ იქნა მისი დასრულება. ჭკუით იყოს, თორემ ოცდაათხ საათში დავითხოვ სამსახურიდან. მისი პროფესორობა ვერ უშველის... ინჟენრებიც ჭკუაზე მოვლენ, თორემ ციხე და მისი ჯანი...

ამ ლაპარაკის დროს სიდედ-სიმამრი გაშტერებით უცქერდენ სასიძოს. რომელსაც აღელვება ეტყობოდა

— კარგი, ყათლან, გულს ნუ მოიყვან!—ეალერსებოდა სონია საქმროს და ნაზად თავზე ხელს უსვამდა. ყათლან კი ბოლთას სცემდა და პაპიროსს აბოლებდა კაბინეტში.

— შვილო, შენი საქმე ხომ არ ხდება? სახელმწიფო საქმეა? ამისათვის არც კი ღირს ასე გულის მოყვანა!—ეალერსებოდენ და არიგებდენ ყათლან ქაქანიძეს სიდედრ-სიმამრი.

— ეჰხ! რა ძნელია სახელმწიფო მოღვაწეობა!— ხელჩაქნევით სთქვა ყათლანმა და დარეკა.

დარაჯი სწრაფათ იქ გაჩნდა.

— წადი და ავტომობილი მოიყვანე; სახლში წასვლა გვინდა!— განკარგულება მისცა დარაჯს, რომელმაც სიცილი ტუჩებზე კბილების დაჭერით შეიმაგრა და გარეთ გამოვიდა. აქ კი დიდხანს იცინა. შემდეგ, როცა სიცილით გული იჯერა, შევიდა და მოახსენა:

— გუშინ თქვენ რომ სასეირნოთ ბრძანდებოდით, ავტომობილს დინამო გასტეხია და უმოძრაოთ სდგას.

ოჰხ! რანაირი ხალხია ქვეყნათ!— სთქვა გაბრაზებით ქაქანიძემ და მაგიდაზე მუშტი დაჰკრა.

— კარგი. გენაცვალე, ფეხით წავალთ; ნუ გეშინია შორს არ ვართ, ამიტომ გული რატომ მოგდის?

— ჰო, ჰო, ფეხით წავიდეთ, გენაცვალე!— დაუმატეს სიდედრ-სიმამრმა და დერეფანში გამოვიდენ.

ისელი.

ქალი: — მიშველეთ... ხულიგანი!!
ხულიგანი: — ვაჰხ! მე შენი შემეშინდა და შენ რა გაყვირებს?

საწყალი ჩვენი პეტოა

თერთმეტი წელიწადი ალა მაცაკანის მაღაზიაში ვმსახურობდი.

მაღაზაში შვიდი კაცი პრიკაშჩიკი ვიყავით: მე, ოხჩუმ კარაპეტა, ლილიპუტა ონიკა, დაუშტვინე პეტოა, ჯღანოა სუმბათა, კოხტა გოგია და ხულის ფითილა კრამიტონა.

ხაზეინი სუყველას ერთნაირად არ გვეპყრობოდა. მე,სულის ფითილა და კოხტა გოგია ვეჯავრებოდით, რადგანაც ცოტათი ვსოციალ-დემოკრატობდით. ჯღანოა სუმბათა და ლილიპუტა ონიკა ალა მაცაკანას შპიონები იყვნენ და ამიტომ ხაზეინი მათ ხანდისხან თავის კერძის ჯამში ხილს აყოფინებდა. ოჩხუმ კარაპეტა ქლეხობდა, დღეს ჩვენი იყო, ხვალ კი იმათი,—მაგრამ სუყველაზე მაზალო და არიგინალნი რამე გახლდათ დაუშტვინე პეტოა.

„დაუშტვინე" მეტი სახელათ მას უწოდა ჩვენმა უპრავლიაიუშჩმა მინაი იაგორიჩმა; ჩვენ კი მას ვეძახოდით „ოინბაზა პეტოას", რადგანაც დიდი ფოკუსნიკი რამ იყო.

პეტოას ოინები ჩვენი ბიჭების გულის მალამო იყო. ვინც ჩვენ გვჩაგრავდა, პეტოაც იმას იღებდა ჩუქურთმებში და ქვეყნის სასაცილოს ხდიდა. ჯანჯალ ხაზეინს, ზეთ ზავედიუშჩს, ანგალ მუშტარს, ფრანტიფრუნტი მდიდრის შვილებს, ცხვირაწეულ მადამებს ისე გააპუსტიაკებდა, რომ კვირაობით მათ ძაღას უკარგამდა.

დღეს—მძინარე მინაი იაგორიჩს ჯიბეში ლაყე კვერცხს ჩაუდებდა და აუყროლებდა აბრეშუმის ახალუხს. ხვალ—კაპრიზიან მადამას ლამფის შუშის მაგიერ სხვა უცნაურ რამეს გაუხვევდა ქაღალდში

რომელი ერთი ჩამოვთვალო. პეტოას ოინები სულ რომ დავწერო, თორმეტი ტომი გამოვა. ტფილისში ძველი პრიკაშჩიკი არ არის, რომელმაც პეტოას ერთი ათი ანეგდოტური საქციელი მაინც არ იცოდეს. ამათ შორის ძალიან საინტერესო არის ის ფოკუსი, რომლის გამოც პეტოა ხაზეინმა სამსახურიდან დაითხოვა და ულუკმაპუროთ ამოუწყვიტა ცოლშვილი.

აი საქმე რაში იყო. ჩვენი ალა მაცაკანა ძალიან ხელმოჭერილი და კრიჟანკი კაცი გახლდათ. გლახას რომ კაპეიკს მისცემდა, პოვერს პროვიზიის ფულიდან გამოუჩოტკავდა ხოლმე. მაგრამ ამასთან ერთათ თავმოყვარე კაცი იყო ხალხში თავის გამოჩენაც უყვარდა. აი ამიტომ ხაზეინის ინსტიტუტკა ქალებმა, ალავნიკამ და არევპატამ თავიანთ პაპაშას გააბედინეს სოფსტვენი ეკიპაჟის შეძენა.

მინაი იაგორიჩის რჩევით ალა მაცაკანამ იყიდა ნახმარი შარაბანი. ადინაჩქა ფაიტონის შეძენაზე ჩვენმა ხაზეინმა უარი განაცხადა, რადგანაც კუჩერის შენახვა ძვირი ჯდებოდა, და შარაბანს კი თითონ პატრონი გაუძღვებოდა. ეკიპაჟი ცხენით უნდა დასჯდომოდა არა უმეტეს ხუთი თუმნისა. ჩვენ ხაზეინს ძალიან უყვარდა პლანით მუშაობა: კაპეიკის ადგილას კაპეიკი უნდა დახარჯულიყო და მანეთის ადგილას მანეთი. თუმცა მაშინ გოსპლანები არ არსებობდა, მაგრამ პლანს და რეჟიმ ეკონომიას კარგათ იცნობდენ.

მინაი იაგორიჩმა შარაბანში მისცა თვრამეტი თუმანი და ცხენისთვის რჩებოდა მხოლოთ შვიდი თუმანი. ოინბაზა პეტოა ცხენის დალალის შვილი იყო და ამ საქმისა კარგათ ესმოდა. ხაზეინის აზრით პეტოა, როგორც გამოცდილი კაცი, ამ ფულით შეიძენდა კარგ ცხენს პეტოას კი ამგვარ დავალების მასზე დაკისრება მიაჩნდა ერთგვარ შეურაცყოფად, რადგანაც კარგი საშარაბანო ცხენი მაშინ ფასობდა ხუთმეტ თუმნამდე.

მაშინ პეტოა ოინბაზ პეტოა არ იქნებოდა, რომ ამ მდგომარეობიდან გამოსვლა გაძნელებოდა. პეტოამ ცხენი იყიდა. ცხენი იყო წაბლის ფერი, მაღალი ტანისა და ხაზეინსაც მოეწონა.

დადგა კვირა დღე. ალა მაცაკანა ჩაუჯდა თავის ორთავე ქალებს შარაბანში და კოხტათ ჩაატარა ეკიპაჟი იარმუკაზე. ცხენის ნალების ბაკუნი ალა მაცაკანას გულს ახარებდა, როგორც დუხოვოი მუზიკა.

მშვენივრათ ძიმავალ ცხენმა ვარანცოვის პამიატნიკთან ერთბაშათ ხასიათი გამოიცვალა. ალა მაცაკანა ვოკზალს მუშტაიდისკენ სწევდა, ცხენს კი წასვლა რიყისაკენ უნდოდა. ამ ბრძოლაში დამარცხებული ჩვენი ხაზეინი დარჩა—ცხენი ჩქარი ნაბიჯით გაეშურა ციციანოვის აღმართისაკენ.

ალა მაცაკანა ინტერესში ჩავარდა. იფიქრა—ალბათ იხინს ძველ ხაზეინთან უნდა სტუმრათ წასვლაო და მიუშვა ვოჟები სოფსტვენი ეკიპაჟის პატრონი მწარეთ მოტყუვდა: ცხენმა ჩვენი ალა მაცაკანა თავის ორი ინსტიტუტკა ქალით გააჩერა ხოჯევანქის სასაფლაოს გალავანის წინ. ჩვენი ხაზეინი ჭკვიანი კაცი იყო და კარგად მიხვდა რაში იყო საქმე.

მეორე დღეს მინაი იაგორიჩმა გამოარკვია საქმის ვითარება. ჩვენ პეტოას ცხენი შეიძინა მეკუბოე მერაბოვისაგან. პირუტყვი თორმეტი წელიწადი თურმე კვდრებს აკატავებდა კატაფალკაში და რასაკვირველია, ცოცხალ ალა მაცაკანას მუშტაიდში საკატაოთ არ გამოადგებოდა. ცხენი მიჰყიდეს მეკალბასის, პეტოა გახადეს საჯაობასით და ალა მაცაკანას და მისი ქალების გულის გასახარებლათ იმ წელს ტფილისში ელექტრიჩესკი ტრამვაის მუშაობა დაიწყო, რომლითაც ჩვენი ხაზეინი თავის უჭულბუჭულით შაბათობით მიბრძანდებოდა მუშტაიდში.

ეხლანდელ პრიკაშჩიკებს მფარველები ბევრი მოეპოება. ნარკომტრუდა, პროფკავშირი, ადგილკომი და ყველა მშრომელი ხალხი. მაშინ ალა მაცაკანები და მსუქანი დუქნის მუშტრები ჩვენი სულის და სხეულის ბატონ-პატრონები იყვნენ, რაც უნდოდათ, იმას გვიშვრებოდენ. ჩვენ კი არც ორგანიზაციები გვქონდა და არც შეგნება ნამდვილი ბრძოლისათვის. ოინბაზი პეტოები თავისებურათ ყრილობდენ ჯავრს იმათზე, ვინც ჩვენ თვითმოყვარეობას ფეხქვეშ სთელამდა.

ჩვენი ბრძოლა დაიწყო პეტოას ოინებით, მემრე მაღაზიის შუშების ჩამტვრევით და ამ გზით მოველით დღევანდელ დღემდე.

ვინმე.

დღიეს-დღეს 1929 წლის წინეთ

იოსებ დურგალი („ღვთისმშობელ მარიამს) — შენ შემოგევლე, ჩემო მშვენიერო გოგონა! ჰა, სამაგიეროდ საჩუქარი ჩემგან!

„სასწავლებელი“—მასწავლებლები

საჯევახოური ხუმრობა

მოქმედება სწარმოებს საჯევახოს კლუბში, რომელშიაც მოწვეულია გამორჩენებულის თემის მასწავლებელთა საერთო კრება, მოხსენებას აკეთებს მასწავლებელი შალვა ბოცვაძე შემდეგ თემაზე: „საზოგადოებათ მეცნიერების სწავლების ახალი მეთოდი შრომის სკოლებში“.

ოსიპო:—ამხანაგებო, გამორჩენებულის თემის მასწავლებელთა საერთო კრებას გახსნილათ ვაცხადებ. საჭიროა ავირჩიოთ თავმჯდომარე (ხმები დარბაზიდან: — ეკატერინე ავირჩიოთ, ეკატერინე!). მაშ. ამხანაგებო, კანდიდატი წამოყენებულია. ვისაც გსურთ აუწიეთ ეკატერინეს.

ხმები: „ერთხმათ არის გასული.. ყველას გვსურს, ყველას“.

ეკატერინე (შეწუხებით): — ბიჩა, რავა გეკადრებათ! ჩემს მეტი არავინ არის აქ? აგერ თამარე, ნადიე, ზინობიე, თედორე, გრიშა.

ხმები: „თქვენ გვსურხარ, თქვენ; გთხოვთ დაიჭიროთ ალაგი.

ეკატერინე:— მე, ამხანაგებო, კრების გათავებამდე აქ ვერ მოვიცდი, რადგანაც შორიდან ვარ მოსული და გზაზე დამაღამდება; თავმჯდომარე კი კრების გათავებამდე აქ უნდა დარჩეს.

ხმები (ვაჟებიდან):— ჩვენ მიგაცილებთ ბინამდე რა გინდ ღამე იყოს.

თედორე:— სახლში კი არა, საიქიოში წავყვებით რომ მთხოვოს.

ეკატერინე (მხიარულათ):— მაშ, იმ პირობით ვდგები თავმჯდომარეთ, რომ საღამოს სახლამდე უნდა მიმაცილოთ (იჭერს თავმჯდომარის ადგილს) ამხანაგებო, სიტყვა ეკუთვნის შალიკოს.

შალვა (იწყებს მოხსენებას): ამხანაგებო, რადგანაც მე დავალებული მაქვს გაგაცნოთ მასწავლებლობის ისეთი რამ, რაც თქვენს ყურს ჯერ არ სმენია,—ამისათვის ნება მომეცით რომ დავიწყო და დაწვრილებით გადმოგცეთ „საზოგადოებათ მეცნიერების სწავლების ახალი მეთოდი“.

— მართალია, მეთოდე კაცსაც ქე ჰქვია სახელათ. მაგრამ მეცნიერებაში კი სხვაფერ გულისხმობენ. მე მგონია იგიც კომპლექს ჰგავს. ასე გავიგონე, როცა თ. ჭუმბურიძემ გააკეთა ქუთაისში მოხსენება ამის შესახებ და მასწავლებლობას გაგვაცნო საზოგადოებათ მეცნიერების მნიშვნელობა.

თამარა (შეწუხებით): — მაგ კომპლექსმა დამანელა და ეს არის! ბიჩა, სულ ბალანასავით რავა ვიზეპირო გაკვეთილი ყოველ დღე? მოწაფეობას მაშინ მოვრჩი, როცა შვიდწლედი გავათავე და აქ დამნიშნეს მასწავლებლათ... მასწავლებლობა რა ოხრობათ მინდა, თუ პატარე არ დავისვენე (ნადია, ლიპა. ქსენია ეთანხმება, ზინა და ნიკოლაიშვილის ქალი ნეიტრალიტეტს იცავენ).

შალვა:—ჰო-და იმას ვამბობდი. ამ ახალი მეთოდით, ანუ კომპლექსით უნდა ვასწავლოთ ჩვენ მოწაფეებს. ამხანაგებო, ერთი რამ უნდა დაიმახსოვროთ — კომპლექსი და მეთოდი ერთიდა იგივეა, მხოლოდ მეთოდი უფრო ახალი სახელწოდება არის, კომპლექსი კი— ძველი... ესენი არ უნდა აგერიონ ერთი-მეორეში (შვანგირაძეც ეთანხმება).

ამხანაგებო! ეს ახალი კოპლექსი —მეთოდი იმაში გამოიხატება, რომ საზოგადოებათ მეცნიერება, რომელიც სახელიც ამ საგანმა სულ ცოტა ხანია მიიღო, შით უნდა შედიოდეს სხვადასხვა საგნებიც, როგორიცაა, მაგალითად: ისტორია, ბოტანიკა, მორფოლოგია, ბიოლოგია, ტავტალოგია და დემაგოგია.

ხმები: ორი უკანასკნელი საგნის სახელი ჯერ არ გაგვიგონია. გთხოვთ აგვიხსნათ, ამხ. შალვა!

შალვა:— ამხანაგებო! ბოდიშს ვიხდი, მაგრამ „არ ცოდნა, არ ცოდვაა“... ეს ორი საგანი, ალბათ, ჩვენ რომ გავათავეთ ცხრაწლედი, შემდეგ შეუტანიათ სასწავლო პროგრამაში. ამიტომ მისი განმარტება არც მე მეხერხება.

ხმები: (ქალებიდან:) —ბიჩა, აბა, რა გვეშველება?! რაფერ ვასტავლოთ ბალღებს.

შალვა:—მაშასადამე, მეგობრებო, საზოგადოებათ მეცნიერება, წინეთ კი მსოფლიო ისტორიათ წოდებული, გულისხმობს ყველა ჩემს მიერ ჩამოთვლილ საგნების ცოდნას და მათ მოქცევას ერთ სინთეზში, რომ მოწაფეს წარმოდგენა ქონდეს რაც კი არსებობს სინამდვილეში.

ხმები: აგი სინთეზი რა ოხრობაა აწი?

შალვა (ყოყმანობს):— სინთეზი არის ამხანაგებო, მაგ.: თქვენ გაქვს მარცვლები: სიმინდის, პურის, ღომის, ლობიოს, ბრინჯის, ცერცვის... ყველა ესენი რომ ერთმანეთში აურიო და ტომარში ჩაყარო ამას ჰქვიან სინთეზი. მაშ. მეგობრებო, აწი იმედია ამ ახალი მეთოდით ასწავლით მოწაფეებს.

ეკატერინე: — მაშ, ამხანაგებო, კრებას დახურულათ ვაცხადებ... მხოლოდ დარჩებიან ისინი, ვინც მომცა პირობა სახლამდე მიცილების:

ხმები (ქალებიდან):— ჩვენც უნდა მიგვაცილოთ სახლამდე, რადგანაც უკვე დაღამებულია და შევშინდებით.

თედორე:—ამხანაგებო, გავნაწილდეთ და რამდენი ქალია, თითო ვაჟთან წაყვეს (ნაწილდებიან. ქალებს თითო ვაჟი ხვდება, გარდა ზინასი, რომელიც გაბუტული მიდის მარტო. კრება დაიშალა ღამის 10 საათზე).

„პირცეცხლი“.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

საპატიო მიზეზი

მოქალაქე (მკერვალს): — რატომ მზად არ არის ჩემი ხალათი?
მკერვალი: — ვერ ხედავ არა მცალია! პასუხისმგებელ მუშაკის შარვალს ვაკერებ; სხდომებზე ჯდომისაგან უკან მთლათ დაფლეთილია!

„ლატავრა“-ზე

მეც მხვდა წილად დალოცვილი ადგილკომის საშუალებით ფასდაკლებული ბილეთი „ლატავრა“-ზე.

დღე იყო იგი ოთხშაბათი. ჟამსა მას საღამოს 8 საათზე ქუდმოგლეჯილი მივაშურე ოპერის კარებს და შურდულივით შევარდი ვესტიბიულში.

— თქვენი ბილეთი! — მეკითხება ქერა კაცი, რომელიც ანძასავით სდგას შესავალთან.

რასაკვირველია, ამაყად ამოვიღე ჯიბიდან ბილეთი, რომელზედაც 2 მ. 40 კაპ. იყო წარწერილი, თუმცა მე შვიდი აბაზის მეტი არ გადამახდევინეს.

— თქვენი წიგნაკი?

— რა წიგნაკი.

— საანგარიშო წიგნაკი...

— ამხანაგო, ოპერაში ვარ, თუ მუშკოოპში? გულმოსული შევეკითხე მე.

— თქვენ ვერ შეხვალთ წარმოდგენაზე, სანამ საანგარიშო წიგნაკს არ წარმოადგენთ, — მეუბნება ქერა, რომელსაც ვხედავ, არ მოეწონა ჩემი გახუმრება.

— ადამიანო, წარმოდგენა უკვე დაიწყო, ეხლა სად გირბინო წიგნაკისათვის?!

— ასეთია წესი, — სთქვა მან და პირი ამარიდა.

გავჭირდი. ვფიქრობ როგორ მოვიქცე. ვეჩხუბო? — ჩქნებ სულ გაფუჭდეს საქმე... ვსთხოვო? — უარი რომ მითხრას, მაინც უსიამოვნება მომივა.

ამ ფიქრებში უკვე გათავდა პირველი მოქმედება.

მეორე მოქმედება რომ იწყებოდა, ამ დროს თვალი მომკრა ერთმა „გავლენიანმა“ პირმა, რომელმაც ერთი შეხედვით გაიგო ჩემი გაჭირვება, გადაულაპარაკა ქერას და მეც შემიშვეს თეატრში.

შესვლის ხანს ქერამ მომაძახა: „მეორეჯერ არ მოხვიდე უწიგნაკოთო“. მეც აღუთქვი რომ არასოდეს ასეთ რამეს არ ჩავიდენ.

შევედი თეატრში პარტერში (ერთხელ ჩემს ცხოვრებაში) და ვეძებ ჩემს ადგილს.

— ამხანაგო, ეს ჩემი ადგილია! გთხოვთ დამიცალოთ, —მივაძახე რიხიანად ერთს ხანში შესულ მოქალაქეს.

— უკაცრავად, თქვენ სცდებით, მე ჩემს ადგილზე ვზივარ!..

— გვიჩვენეთ თქვენი ბილეთი?

— რიგი მე-9-ე, სკამი მე-11-ე, — მივადე ცხვირთან ბილეთი მოქალაქეს, მანაც ამოიღო ბილეთი, მომადო ცხვირზე და მითხრა:

— ხედავ! რიგი მე-9-ე, სკამი მე-11-ე, ეს ჩემი ადგილია.

— ჩემი ბილეთი არ ბილეთობს? რატომ შენია და არა ჩემი? — გამოვედავე მე.

—მე შენზე ადრე მოვედი, სკამს დავეპატრონე, ეხლა წადი და გამოარკვიე სალაროში, — მიპასუხა მოქალაქემ, რომელიც, როგორც ახლა ვაკვირდები, მართალი იყო.

ამ დროს უკვე უკანასკნელი ზარი მისცეს. მე გავი-

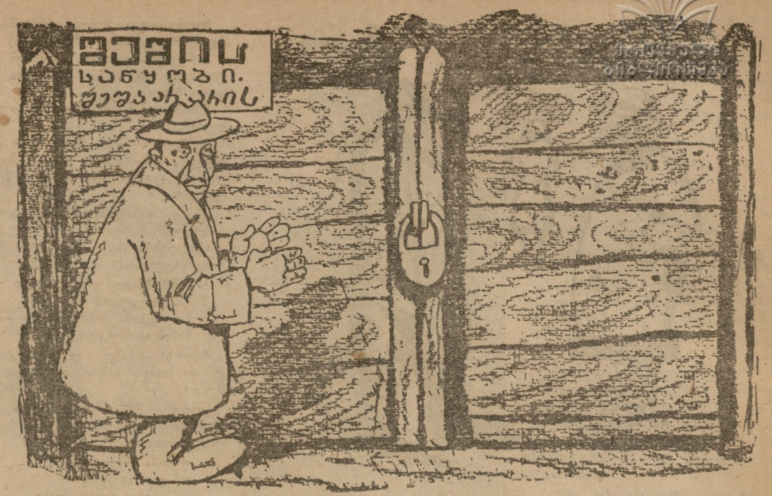

— აი, ეხლა კი მივხვდი, თუ რად იყვენ ჩვენი წინაპრები ცეცხლმთაყვანის მცემლები... სად არის ცეცხლი, თორემ მეც სიამოვნებით ვსცემდი თაყვანს!

ქეცი სალაროში „გამოსარკვევად“, მაგრამ სამწუხაროდ, ვერაფერი გამოვარკვიე.

მეორე მოქმედებაც დაიწყო. მე დავრბივარ დერეფანში. მეკარეებს ვეხვეწები შემიშვან პარტერში.

არ მოგიკვდეთ ჩემი თავი, არავინ ყურადღებას არ მაქცევს; ყველა „გალიორკაზე“ მიშვერს ხელს. „პარტერში შესვლა არ შეიძლება, როცა წარმოდგენა მიდის“ — ეს მეც ვიცი.

მკლავს მხოლოდ იმის ჯავრი, რომ ერთხელ მელირსა დაკლებულ ფასიანი ბილეთი პარტერში და მაშინაც სხვა დაეპატრონა ჩემს სკამს.

ავდივარ ერთი სართულიდან, მეორე სართულზე, მეორედან მე-3-ზედ და ვიძახი ჩემთვის: „არა შეჯდა მწყერი ხესა არა იყო გვარი მისი“ და თანაც ადგილკომის საყვედურს ვლაპარაკობ.

გავიდა უკვე მეორე მოქმედება. მე არაფერი მინახავს. ჯავრით ვკვდები გულზე.

მესამე მოქმედების წინ ანტრაქტზე მიუახლოვდი ჩემი ადგილის „მიმთვისებელს“ და ვსთხოვე, როგორმე მიწეულიყო და სადმე ჩავეჯინე. (არ დაივიწყოთ, რომ სავარძელში კი არ ყოფილა ფასდაკლებული ადგილი. „ვენსკი“ სკამებია ჩარიხნებული რიგსა და რიგს შუა. ასე, რომ გაჭეჭილი ხარ ყოველ მხრივ.

მოქალაქემ ისინდისა და გაიწია. სკამის კიდეზე ჩამოვჯექი სიმწრით, მაგრამ მეორე გვერდიდან მჯდომმა ძალიან „ზორბა“ მანდილოსანმა, რომ ამოისუნთქა, დავცურდი და კინაღამ საჯაყო საქმე მომივიდა..

უეცრად თვალი მოვკარი მეოთხე რიგში ცალიერ ადგილს — წამოვდექი და ნახევრად სიბნელე რომ იყო დარბაზში, დავიკავე ცალიერი სავარძელი.

— ამხანაგო, ეს ჩემი ადგილია! — მომადგა ვიღაც ახმახი მოქალაქე.

მაშინვე ზეზე წამოვხტი და კუთხისკენ გავიქეცი. გავჭერდი კედელთან. მოქალაქე არხეინად დაჯდა სავარძელში და წელში გასწორდა.

არ გასულა ხუთი წუთი, რომ ის მოქალაქე, რომელმაც მე წამომაგდო ადგილიდან, თითონ წამოაგდეს ადგილიდან და მანაც კედელს მოაშურა.

ბრაზმორეულმა ჩაულაპარაკე:

— მე წამომაგდე, მაგრამ არც შენ დაგადგა ნაკლები დღე!

— მე სხვას დაუთმე, — მიპასუხებს მოქალაქე.

— ისემც, ღმერთი შენ გიშველის!..

ამ ლაპარაკში რომ ვართ, მოგვადგა წესიერების დამცველი და ორივეს წინადადება მოგვცა დაგვეკავებია ადგილები.

— სად დავიკავო, მომიძებნეთ და დავიკავებ, — ვეუბნები მე და თანაც ვუჩვენებ თორმეტ აბაზიან ბილეთს.

მე-3-ე მოქმედება ისე დაიწყო და ისე გათავდა, რომ მე კიდევ დერეფანში დავრბოდი.

მეოთხე მოქმედება გავატარე თეატრის პარიკმახერთან, რომელსაც რამდენჯერმე ენახა „ლატავრა“ და დიდად აღშფოთებული იყო იმით, რომ ბალეტში ქალები შიშველად გამოდიან.

— შენ, ძმაო ჩემო, ბალერინები შიშველიც გინახავს და ჩაცმულიც. მე უბედურმა ვიკითხო, რომ ჯერ თვალიც არ მომიკრავს.

ავად იყო თუ კარგად, მეხუთე მოქმედებაზე შევძვერი პარტერში და ფეხზე დგომით ბოლომდე პატივი ვეცი „ლატავრას“.

ბოლოს ტანისამოსის მიღების დროსაც შემემთხვა ერთი ხათაბალა.

დარაჯმა მომაწოდა პალტო და კალოშები, რომლებიც ჩემზე უფროსები იყვნენ. როცა უთხარი, რომ ეს ჩემი კალოში არ არის, მან მიპასუხა: — სულყველას გასტუმრების შემდეგ გამოირკვევა თქვენი კალოშების ბედი!

მეც ვიდექი და ვუყურებდი. ორის ნახევარი რომ შესრულდა, თეატრში დავრჩით: მე, ერთი დარაჯი და ჩემი კალოშები.

ასე ნასიამოვნები დავბრუნდი ოპერიდან.

სებეირ-ბენ-შეიხ.

იჭვიანი ცოლი

— რას ეჩურჩულებოდი იმ ქალს? მობრძანდი სახლში და იქ გაგცემ პასუხს!
— პროტექციას ვსთხოვდი — სხვა არაფერს!

არსენალის აბანოში

(საცოდაობა ერთ დაუდევრობათ)

შაბათია. საყვირის შემდეგ მუშები მიდიან ქარხნის აბანოში, სადაც სივიწროვე და მოუწყობლობაა).

პირველი მუშა (მეაბანოეს):— მიკიტა, შენი დედა მოვიდა ტყიბულიდან, ჩქარა გააღე კარი და არ მითხრა ვარი, თვარა ხომ იცი...

მიკიტა (მეაბანოე):—პადაჟდი, მამაძაღლო; ვადა ისჩო ხალოდნი...

მეორე მუშა:—ნიჩევო, ნიჩევო მიკიტა, ცივიც მეტია ჩვენზე; აჭკრო კარები... (მიკიტა გააღებს კარებს. მუშები შეცვივიან შიგნით, არის აყალმაყალი ადგილებისა და ბოჩკების საშოვნელათ).

პირველი მუშა (მეორეს): ე... ე... სად მიგაქვს ეგ ბოჩკა? ჩქარა დადე თავის ალაგას, თორემ ისე გაგიხდი მაგ ცხვირს, რომ...

მეორე:—გიჟი ხომ არა ხარ ძმაო? რამდენი ხანია ეს ბოჩკა ხელში მიკავია და ახლა შენ მედავები—ჩემიაო?!?

პირველი:—შე ვირიშვილო, შენა (მივარდება და ყელში წაუჭერს) არ დადებ ახლაც? (სცემს)

ყველანი:—მიდი. მიდი მაგას. არ გაუშვა ეგ მამაძაღლი...
ძიძგი, ძიძგი მამალო,
შენ იცი და მაგანა...

მესამე (სიცივისაგან კანკალებს): ვაი დედასა... რა მივქარე და ამ საყინულეში შემოვედი. (ყვირის) მიკიტაა! შე სუკინსინო, შენა, მოუშვი გარიაჩი ვადა, თვარა გევითხრიხნე კაცი!

მიკიტა:—ჩტო ტი კრიჩის კაკ იშაკ! დურაკ ჩტო ლი?!.

მესამე:—ეშმაკიც შენა ხარ და ბური ვაკიც. შე ოხერო, ვერა ხედავ გავფიჩხდი კაცი! დავაი სკარეი გარიაჩი ვადა...

პირველი:—პუსტი, მიკიტა, გარიაჩი. ვადა და ვეჩეროშ სტაკან ვოტკა ბუდეტ...

მიკიტა:—ესლი ვოტკა ბუდეტ, სეჩას (გავარდება გარეთ).

პირველი:—ხელად არ მოვატყუე საწყალი! მაგას გონია— მართლა ვუყიდი ვოტკას. (წყალი ერთბაშათ გაცხელდება. მეხუთე მუშა ხელს შეუშვ[illegible]ია დაიფუოთხავს).

მეხუთე:—ვაი, ვაი. მიშველეთ რამე მიშველეთ დავიფუფქე კაცი...

მეორე:—ეგრე გინდა, ჩემო ძმაო, რავა თვალდახუჭული მისდგომიხარ მაგ წყალს!?

მეხუთე:— შენ ტუზიანი ხომ არ გაკლია, ვილაცა ხარ? თვალები აქ რა შუაშია, ისე ცივი წყალი იყო და ერთბაშათ გაცხელდა...

მეორე:—გაგაცხელა ღმერთმა, მერე მე რაღას მიყვირი?.. (პაუზა)

პირველი:—ვიმანო, თორემ ჩემი დედაკაცი ახლა არ მიკარებს, ჭუჭყიანი ხარო!..

მესამე:—განა მაქამდე მიეცი უფლება?..

პირველი:— რას იზამ, ჩემო ძმაო. ჩაეწერა ჟენ-ადელში და ისე მაგრათ ყვირის „რავნაპრავააო", რომ წეილო ყურები.

კოტე (ახალგაზრდებს):— ბიჭებო, ვიმღეროთ რამე.

ახალგაზრდები:—ვიმღეროთ, ვიმღეროთ (მღერიან).

მამას ჰყავდა ერთი ძაღლი
მას ის უყვარდა:
მან შეჭამა მისი ხორცი,—
მამამ ის მოჰკლა.

მეოთხე:—თქვე ლაწირაკებო, რა დროის სიმღერაა? აქ სიმშილით კუჭი მეწვის!

კოტე:— შენ თუ არა მღერი, შენმა მზემ, ამ წუთში გაძლები აი.. ბიჭებო ვიმღეროთ:

უ პაპა ბილა საბაკა,
ონ ევო ლიუბილ
ონა სელა ფუნტ მიასა,
ონ ევო უბილ...

(ამასობაში წყალი სავსებით შეწყდება).

პირველი:— ვაიმე, ბიჭებო, წყალი აღარაა... რა უყოთ ამ საპონს?..

მესამე;—რავა არაა,კაცო. ხომ არ გაგიჟდი... აპა ასე ხომ არ უნდა ვისხდეთ?

პირველი: —რავარც გინდა ისე და ჯექი ბიძია. წყალი კი არაა. (ახალგაზრდები ერთ საპონწასმულ მუშას ბოჩკას აცლიან).

მეექვსე:— თქვი მამაძაღლებო, მოიტათ წყალი... თვალები მეწვის... მოვკვდი კაცი. (ყვირის) მიკიტა, მიკიტა, პამაგაი... ვოდუ დავაი... (მიკიტა შემოიტანს ერთ ვედრო ცივ წყალს და მეექვსეს ზედ გადაასხამს)

მეექვსე (სიცივისაგან კანკალებს):— ჩტო ტი სდელალ? ხომ მოვკვდი კაცი!

პირველი:—მიკიტა, ზაჩემ ვადი ნეტ?...

მიკიტა:—ვადა სავსემ ნე ბუდეტ. ფურაუნკა სლომალსა...

მეორე:— ვაი შენ დაგექცა ოჯახი, რავაც ჩვენ გვაწვალებ!.. (მუშები გამოდიან და საპონს პარსახოცით იწმენდენ. სიცივისაგან კანკალებენ).

მეექვსე:— ვაი დედავ რა შვილი გიკვდები! რაღა ღმერთი გამიწყრება და აქეთკენ კიდევ გამევიხედავ...

მიკიტა:—ჩტო ვი დურაკა ვალაიტე. უხადიტე სკარეი ატსუდა...

მეექვსე:— აი, დაგენგრა შენ ოჯახი... უხადიტე— არა ბიჭო და აქ დაგედგები, აი! შენი ცქერა გამათბობს, შენმა მზემ!.. წავიდე, იქნებ ჩემმა დედაკაცმა მაინც გამათბოს...

ხიგი.

— თქვენი ალმასკომის თავმჯდომარე ალმშენებლობას ეწევა თუ არა?
— როგორ არა; ისეთი ორსართულიანი სახლი დაიდგა ეზოში, რომ უკეთესი მთელ თემში არ მოინახება!

ნ ა რ ე ვ ი

გეოფიზიკურ ობსერვატორიის ოფიციალური ცნობით.

მზის დაბნელება

დღეს მთელი დღის განმავლობაში ამერიკაში მოხდება მზის დაბნელება, რაც გაგრძელდება საღამომდი, ესე იგი ჩვენში მზის ჩასვლამდი. ალბათ, ეხლა მთელი ამერიკა სიბნელეშია გახვეული; ხოლო ქალაქები კი განათებულია ელექტრონით.

მზის დაბნელება ჩვენშიაც არის მოსალოდნელი. დაიწყება საღამოს 6—7 საათიდან და გაგრძელდება მთელი ღამის განმავლობაში, ესე იგი დილამდი.

ზაჰესი უკვე მზათ არის ქალაქისათვის სინათლის მოსაწოდებლათ.

ახალი ცვლილება

ობსერვატორიის უკანასკნელი დაკვირვებით და მეცნიერთა გამოკვლევით დადასტურდა, რომ ამ ბოლო თვეებში დღეები თანდათან იზრდებიან ღამის ხარჯზე (ესე იგი ღამე მცირდება, კლებულობს). ეს მოვლენა ჩვეულებრივ მოქალაქეთათვისაც შესამჩნევია. ამ გარემოებამ (დღის გაზრდამ, ღამის შემცირებამ) საგონებელში ჩააგდო მთელი საზოგადოება:

— ვაი თუ დღემ მთლათ მოსპოს ღამე! მაშინ ხომ მუდამ მუშაობაში ვიქნებით და დაძინება აღარ შეგვეძლება?!

— ღმერთმა დაიფაროს, რომ მუდამ დღე იყოს, თორემ პაემანზე როგორ წავალ!— მოსთქვამდენ შეყვარებული ქალები.

ჰეე, გიჟია ოხერი! მე ღამე მარჩენს, თორემ დღისით ვის გაუგონია ქურდობა!? ასე რომ, მოხდეს, ხომ სიმშილით მოვკვდი!?

— მაშინ ხომ საჭირო აღარ იქნება ზაჰესი და ჩვენც დაგვითხოვენ! — ძოსთქვამდენ ზაჰესისა და სხვა ელსადგურების მუშა-მოსამსახურენი..

ერთი სიტყვით, კაცობრიობა სასოწარკვეთილებაში ჩავარდა.

მაგრამ, ბოლოს მეცნიერებმა აღმოაჩინეს, რომ დღე მაისის შემდეგ აღარ მატულობს. ამ აღმოჩენის შემდეგ ხალხმა გული მოიბრუნა და დამშვიდდა.

ობსერვატორია აცხადებს, რომ ეხლანდელმა დღეების ზრდამ საზოგადოებაში პანიკა არ უნდა გამოიწვიოს.

მიწისძვრა

გეოფიზიკურ ობსერვატორიის სეისმოგრაფებმა გუშინ აღნიშნეს შორეული მიწისძვრა, რომელსაც ადგილი ჰქონდა თბილისის სადგურში მოსკოვიდან ექსპრესის შემოსვლის დროს.

მოძრაობის შეწყვეტა

დიდი თოვლის გამო ახალციხისა და ახალქალაქს შორის მატარებლების მიმოსვლა დროებით შეწყვეტილია.

გრიგალი ზღვებზე

სამი დღეა, რაც საშინელი გრიგალი ძძვინვარებს კასპიისა და შავი ზღვებზე. ბათომიდან ბაქოში მიმავალი გემი „გრანდ-ტყუილი“ ყარსის ნავთსადგურიდან ველარ გადის.

ქუთაისიდან გასული გემი „ხვანჭკარა“, რომელსაც ადგილობრივ ქარხნებში დამზადებული მანქანები მიჰქონდა ამერიკაში გასასყიდლათ, ხონის პორტში ჩაიძირა და კამეჩების საშუალებით ძლივს ამოათრიეს ნაპირზე.

დაიღუპა რამოდენიმე ვირთხა, რომელნიც მეორე დღეს ზღვამ გამოაგდო ქვიშაზე. დაღუპული ვირთხები გადააგზავნეს გასასყიდათ ბათომის ბაქტეროლოგიურ ლაბორატორიაში, რომელსაც მონოპოლია აქვს აღებული ვირთხებზე.

მოსალოდნელი ამინდი

თბილისი. ზარმაცულათ თოვს. სიმულიანტივით ხშირხშირათ წყდება თოვა. თუ თოვა შეწყდა და მზე გამოვიდა, ხვალ კარგი დარი იქნება, თუ ქარმა ხელი არ შეუშალა. სითბო ბუხართან, რომელშიაც ცეცხლია — 15 გრადუსი, ხოლო, რომელშიაც არ არის — ნოლს ქვემოთ ერთი გრადუსი (ასეთივეა გარედაც).

ქუთაისი. ჯერჯერობით კიდევ თოვს. თუ თოვა არ შეწყდა. მოსალოდნელია კიდევ გათოვდეს. გარეთ და შიგნით თანაბარი ტემპერატურაა. მოსალოდნელია კარგი დარების დაჭერა, თუ ამინდმა ხელი შეუწყო.

ბათომი. თოვს და ცა არა სჩანს; ამიტომ შეუძლებელი ხდება გავიგოთ: ცა მოწმენდილია თუ ღრუბლიანი. ქალაქში თოვლი ერთ არშინამდეა. ზღვაზე არა თოვს, რაც სჩანს იქიდან, რომ ზედ თოვლი არ არის.

თუ კარგი დარები დაიჭირა, თოვა შეწყდება. მოსალოდნელია ქარის ამოვარდნა, თუ მაგრათ მოიქროლა, რასაც მოჰყვება ზღვის ღელვა, თუ ზღვა არ იქნება დამშვიდებული.

ხაშური. ჩვეულებრივი დარია. მზეს გამოსვლა უნდა, მაგრამ ხელს უშლის ღრუბელი. თოვა რომ შეწყდებოდეს და ცა მოიწმინდებოდეს, კარგი დარი დადგებოდა. მოსალოდნელია ამინდის შეცვლა, თუ კი ცვლილება მოხდა ჰაერის ატმოსფერის წნევაში. თუ სიცივემ დაიკლო, სითბო მოიმატებს.

ბორჯომი. თუ თოვა შეწყდა და მზე გამოვიდა, სითბო მოიმატებს. გარეთ სამი გრადუსი სიცივეა; შიგნით —5 გრადუსი.

ლევარსი.

— არა გცხვენია საყდარში დადიხარ და ლოცულობ?
— არა ღმერთმანი, არა ვყოფილვარ!
— ნუ სტყუი; შენ უკან მე ვიდექი ეკლესიაში!

ლელვან—მარელისი

შორაპნის სატყეო სურვილითა გნახეო...
უვარგისნი მსახურნი შენში ბევრი ვნახეო.
მიკვირს — დღემდე ისინი როგორ შეინახეო.
ხე-ტყის საქმეა ელგმება იმათ მიერ მახეო.
შეხე — თითონ გამგესა როგორი აქვს სახეო!
გადაშალე იმისი და წარსული ნახეო.
სახლში გზავნის დარაჯებს — მიმიხედეთ სკასაო.
როცა მორჩეთ ერთ საქმეს, — ხელი ჰკიდეთ სხვასაო.
ვერავინ ვერ გაიგონებს საყვედურის ხმასაო,
რადგან „ხარსა კამეჩი არ შეარჩენს რქასაო“.
ყურადღებას არ აქცევს შორეულ ტყე-მთასაო...
ამბობს: — როგორ წავიდე, ვერ გავიკლევ გზასაო...

—:—

იკაფება ტყეები... და წყლის სათვრთხე დიდია,
და არსად არ დარჩება მდინარეზე ხიდია...
(მაგრამ გამგეს ეს საქმე ფეხებზე არ ჰკიდია)!

„შეშინებული“.

ავდრიან ამინდში

ვაქებ თემსა კულაშისას
სახელ-განთქმულს თავის გზებით,
რომელთაც ჯერ ვერ ვაკეთებთ.
ალბად, რაღაც მოსაზრებით.
მსურს პირველად განვიხილო
მეუბნები განაპირა.
თუ გამიშვა წყალ-ტალახმა
დ. ოთსკოოლში არ ჩამძირა.
აქ არსად სჩანს წყალ დამწრეტი,
ალარც არხი, ალარც ქვალი;
დგება წყალი სანაოსნო.
ალაგა აქვს წასავალი.
თუ კი ვინმე გაბრიყიოა და
აქეთკენ სვლა მოიპურვა,—
ვერ წამოვა, თუ არ იცის
მორ-იე წყალში კარგი ცურვა.
აქ თავს კაცი არ იწუხებს
ტალახისგან ფეხის ფხეკით...

—ცურავს ბატი, ცურავს ღორი,
გარბის ხარი კუდ-აზზეკით.
ვინც აქ ურმით, ან სხვა ეტლით
მ... ოსვლასა განიზარხავს,—
სახლში ჩუმად დაიკვეხოს,
რაც სიამეს იგი ნახავს.
გარე უბნებს რომ მოვივლი,
... არშიც მინდა ვნახო რამე,
თუ გავშორდი „საგურეს“.
და გზაში არ დავალამე.
ცენტრში ჩავალ და რას ვხედავ:
რა ფაფაა?!— რა ქაფია?!
(რად ვერ მიხვდი ჩემო თავო,
ეს კულაშის „თავსლაფია“!)
როცა აქეთ მოგზაურობ,
ფრთხილად ყოფნა გმართებს სრული;
დაგისვრება კუდის რიკიც,
თუ არა გაქვს დამალული.

ჩვენი გზების გაფუჭებას
მე ვაბრალებ მხოლოდ იმას,—
ვინც ზელილან მიწისაკენ
უხვად გზავნის თოვლს და წვიმას
ის თუ არა, ჩვენ ამდენხანს
გზები კარგი გვექნებოდა,
რადგან წყალი უწვიმობით
ჭაობშიც კი დაშრებოდა.
ასეთ გზების შეკეთებას,
მემგონია, ეს სჯობს ბევრად, —
მივაკითხოთ ავიოქიმს
ჩავეწეროთ ყველა წევრად.
იქნებ ამით ავიშოროთ
ჩვენ ეს დიდი განსაცდელი;
(თუ შევიძენთ ჰაეროპლანს,
რა გვექნება სადარდელი?)
სხვებს თუ არ სურს, ნუ შეიძენს
არავის არ ვაიძულებ,
მე კი მსურს და ამ ჩემს წადილს
მოკლე ხანში შევისრულებ.
თუმცა ჩვენში ჰაეროპლანს
ათვასებენ ძლიერ ძვირად,
შევიყიდი მაინც,, თუნდაც
დაჯდეს ერთ თვის ჯამაგირად.

ლარიბი.

დიდი-ჯიხაიში

ორშაბათია საღამო...
გიორგი ზეზე დგებაო,—
და ნოეს „ტრაქტირს“ კარებზე
თამამათ მიადგებაო.
მოანგარიშე „წინ“-ისა
ოთახში ელოდებაო...
„ძმა-ბიჭნი“ იკრიბებიან.
ქეიფი გაჩაღდებაო.
ჭიქებს ჭიქებზე დაცლიან,
შიგ წვეთი აღარ რჩებაო.
—ვინც გმირი არის ჩვენს შორის
დავლიოთ, გამოჩნდებაო!—
—ნოე, „ნეჩადა“ დაუკარ,
ტკბილი ხმა გვიამებაო...
გიორგი დგება მარდათა,
[illegible], ცეკვა მოუნდებაო.
[illegible]ატათ, მოხდენით უვლის წრეს,
ფეხია თითებზე დგებაო....
ვასოც გადადის საცეკვათ,
თან შურით ივსებაო...
ფეხზე ფეხს გაკრავს „დათვუ-
რათ“,
გიორგი წაიქცევაო,—
ფეხი მოტყდება წვივშია
და ზეზე ველარ დგებაო...

—:—

დრო გადის... სამკურნალოში
გიორგი აღარ ჩნდებაო...
საბრალო მოწაფეები
კარ[illegible] ელოდებაო.
მშობლებთან ერთად მოთქვამენ:
—რა ვქნათ, რა გვეშველებაო.
ვასო კი სულაც არ დარდობს—
აბა რა ენაღვლებაო!..

ცირა.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

„ლოლიკა“

მუშტარი: — კილო ფქვილი ხუთმეტი შაური, — რა ამბავია, როცა გამომცხვარი პური გირვანქა ცხრა კაპიკი ღირს.

ძაწვრილმანე: — ვა, შე დალოცვილო, გამოცხობის და შეშის არაფერს ანგარიშობ?!

„პაპაშას კლუბში“

სუფსა

სცენა წარმოადგენს მოზრდილ ოთახს ყავახანაში, სადაც არის: ნარდები, ბანქოები და სხვადასხვა სათამაშოები.

ანტონი:—შვილო რაშია საქმე? რატომ დაიგვიანეს თუ იცი?

რიზა:—არა, ჯერ არ არის გვიანი; ხომ იცი—წუხელის ორის ნახევარი იყო, როცა წავიდნენ, და ალბათ, ძილი არ ეყოთ.

ანტონი (გულის ტკენით)—: ეჰ, შვილო, შტატნებიც რომ იგვიანებენ, ახალი წევრები რაღას იზამენ!? (შემოდის ილიკო).

ილიკო:—გამარჯობა, ამხანაგებო.. ამხანაგო, ყავეჯი, რაზედ ლაპარაკობდი ასე აღელვებული?

ანტონი:—რაზედ, შვილო, და ამ ბოლო დროს გულგრილობას იჩენთ და ეს არ ვარგა. ამას გარდა, ბევრი თქვენგანი საბჭოთა მუშაკების კლუბებშიც დადის თურმე, რის ნებაც არ გაქვთ ჩვენს წევრებს.

რიზა:—მერმე, ილიკოსთან რა გინდა? ეს კაცი მუდამ აქ არის; სადილსაც აქ უზიდავენ სახლიდან!

ილიკო: — ამხანაგებო, ყავეჯი, დღევანდელ კრებაზე უნდა იქნას წაკითხული სია ჩვენი აქტიური წევრებისა (შემოდიან სხვები).

რიზა:—ამხანაგებო, სუფსის რაიონის ყავახანის წევრთა კრება გახსნილია... დაასახელეთ თავმჯდომარე.

ყველანი (ერთად):—ნიკა ევგენიძე,.. ნიკა ევგენიძე.

რიზა:—ამხანაგო ნიკა, დაიკავეთ ადგილი.

ნიკა:—ამხანაგებო, გთხოვთ სიწყნარეს და დღის წესრიგს გაგაცნობთ პაპაშა ანტონი.

ანტონი:—შვილებო, თქვენ იცით ჩვენი დაწესებულების დაარსების და მისი განვითარების ისტორია, ისიც იცით, თუ რამდენი მტერი ჰყავს ამ ჩვენს დაწესებულებას. ამისათვის საჭიროა გამოიჩინოთ აქტივობა. თქვენ მიერ არჩეულმა საკონტროლო კომისიამ, ჩვენი წევრები გაჰყო ორ ნაწილათ, მისი აქტივობის მიხედვით... გთხოვთ სიწყნარეს და, კომისიის მდივანი, ამხ. სერგო ჭყონია წაიკითხავს სიას.

სერგო (კითხულობს სიას):— ევგენიძე ნიკა, თავართქილაძე ჯანსუხი, კომახიძე კირილე, ქლენტი ვალიკო, ზენაიშვილი გიორგი, ფასაძე ილიკო, ტულუში ანთიმოს, სარიშვილი გიორგი, სარიშვილი იასონ, ქლენტი ირაკლი, მოქია გრიგოლ, თავაძე ალი, მასხულია ვარლამ, სირაძე ლადიკო და თქვენი მონა-მორჩილი — სერგო ჭყონია.

თავმჯდომარე:— ამხანაგებო, სიტყვა ეკუთვნის ამხ. ნესტორ გვასალიას.

ნესტორი:—ამხანაგებო, თქვენ კარგათ იცით, საერთოდ რკინისგზელების პირობები და მეც ამის მიხედვით მინდა თქვენთან ვიყვე, როცა კი ამ ოხერ სამსახურს მოვრჩები... გთხოვთ მიმიღოთ.

თავ-რე:—ნესტორ, თქვენ განცხადებას განიხილავს პრეზიდიუმი.

თავ-რე:—ამხანაგებო, კრება დახურულია; შეგიძლიათ ითამაშოთ.

კირილე:—აბა, ვის გინდა სამში კონჩინა?

ნიკა:—ყავეჯი, გეთუერ სამეცკი პაპიროსი.

სევერიან:—კარაპეტავ, ერთ პერიოდს მოგცემ და მეთამაშე.

კიკილა:—სულ არ იცის თამაში ამ ბიჭმა! რა დროს მისცა კაი ორიანი?!

(ისმის დედის გინება და სხვა ასეთი „ზრდილობიანი“ სიტყვები. ღამის ორი საათია).

ხოკო კვერცხი.

ეროვნული ბიბლიოთეკა

გურული სცენა

ჩემბერლენსავით თლა იხტიბარ გატეხილი და უნამუსო არ ყოფილა აი ღმერთი!? ზამთარი გავათოხარიკე მეგონა... თურმე ახლა იწყება ახალი სტილით... ახლა დეიწყო თოვნა ჩემ ჯინზე, და არ დაადგა საშველი და სახიდებელი... რაფერი ყინვებია ახლა ამას აღარ მკითხავ? დვაინოი სტეკლო ვერ უძლებს... მოწყობილი რომ ვერ დავხთი ამ ზამთარს, აია ჩემი სატირალი.

საბანი რომ მქონდეს თელი, ყორიფელს გუუძლებდი კიდო. მარა, ისეია დაბღვნილი რომე ვინცხას ეშმაკის ნათამაში ეგონება.... კაი კაძახობა გინდა დილას—ქალი და ბაღანაი რომ გამოხსნა საბნიდან, ზოგი ფეხითაა გაბმული შით და ზოგი თავით. წუხელისაც ასე დამემართა:... დავწევი. მარა რა გაგათფობს! იალონის მოსვლამდი ერთი სული მაქ. რავარც იქნა მივიტანე სული იალონამდი. ავდექი და მივაშურე მეზობლის ღობეს. მოვარღვიე ერთი კლავი ნაღობარაი და „მუაფშუკუნე“ ცეხლი. ჩემი ცოლიც ადგა. მარა რომ არ ამდგარიყო, ქე იყო უკეთესი ჩემდა. სულის მოთქმა და პაწაი მოსულიერება არ მაცალა. გაღმიდან დამიჯდა და დაიწყო მისი გაუთავებელი წილადობილაი: — შენ ხელში რომ ჩამოუარდი, მერე ტანი არ მღირსებია და ფეხი, გარება და გამორება, გემოიანი ცხოვრება არ მინახავს. აი ერთი ცეხლის დასაბრაწავი კაბა მქონდა და აიც ქი დავხიე დაბლა ნაწიწავი. წინ ვიფარებ, სირცხვილი არ ვჭამო და არ მევიჯაყო. ახლა რას ფიქრობ, ტანზე აფერი არ მინდა თუ იცი?!

— ოჯო, რა ვქნა?!

— რა ქნა და, პაწაი გიექანე და ისე ქენი, როვაც სხვაი შობა. სანამდი უნდა ვიყო ასე?

ტყუილაი მიჩიოდი: შემატანიე კომპერატიაში საწევრო და მერე აფერი არ გვიჭირს— წევრი ვიქნებით!

— მე ჩემი ვალი შევასრულე; წევრი გავხდი, მარა თუ მევიდა რამე ჩვენი ნოქარი წევრს და უწევროს არ არჩევს:

— წევრი და უწევრო გაარჩიო კი არა, ანგარიშს ვერ გუუკლიე თავი და ბოლო.

მეტი რა გზაი მქონდა... ავდექი და გაუდექი გზას... ვაი ჩემ დღეს უბედურს! ქალმა თუ დაგიჯაბნია და შეგაღვა კეხი, მერე ნუღარ ელი სიკეთეს! შინაური რომ არ დეინახავს და არ დაგიჯერებს შენ გაჭირვებას, —სხვაი რეიზა დეიჯერებს!!!! ნეტამაინც მე მეცვას რამე ტანზე და მას არ ვაცუმდე! მაშინ იტყოდა კაცი რამეს კიდო. მე ისეი ვარ ჩაბღვნილი რომ, ვინცხა რომ შემხთეს გზაზე, ტყიდან გამოვარდნილი „ქაჯი“ ვეგონები.

„ეშმაკის ფეხი“.

ო რ ნ ი

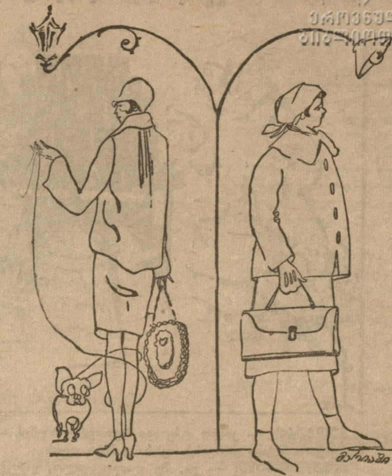

მ ო ჭ ა დ რ ა კ ე

შემჩნეულია, რომ ზოგიერთ დაწესებულებაში სამსახურის დროს თამაშობენ ჭადრაკს. ასეთი მოვლენების წინააღმდეგ საჭიროა ზომების მიღება. (გაზეთებიდან)

დავივიწყე ნადირობა, რაც გადამხდა ხათაბალა...
ბაგრამ იმას ვილა ჩივის, ეხლა გავხდი მაჩანჩალა,
თითო რამე არ დამაკლდა, ჩემზე მოდგა ყველაფერი,
ვინც „შახმატი“ მოიგონა, მას დაექცეს თავზე ჭერი!
დამიყინეს: — კაცო, პეტრე, შენ გაგიწყრეს ღმერთი, ხატი;
გაერიე მარაქაში, შენც ისწავლე ეს შახმატი.
იცი? კარგი მოთამაშე „პრიზებს“ იღებს და მდიდრდება...
შენც რას კარგავ? იმის სწავლასდიდი ჯაფა არ სჭირდება.
გავგიჟდი და ამ ფერხულში მეც ჩავები, დავეწაფე,
დავიწყე და შევეჩვიე, დავხელოვნდი, გავიწაფე,
როგორც ერთხელ ნადირობა, ასიც ისე შევიყვარე;
არ გამაჩნდა დღე და ღამე, დავიბნელე მზე და მთვარე.
სამსახურსაც უდრო-უდროდ აუშვებდი, ვთამაშობდი;
რა მეგონა?! თითქო კიდეც მე ამითი ვამაყობდი.
გამიტაცა ამ ოხერმა მე ტუტუცი, დოყლაპია,
და ეხლა კი უადგილოდ დავყიალებ წია-წია!

ნაპერწკალი.

ს ი ღ ნ ა ღ ი

ჩემო ქამანჩავ ერთგულო,
მუდამჟამს ნატვრის თვალაო, —
ნუ გეშინიან დაუკარ,
დროებამ დაგვავალაო...
პირის-პირ უნდა ვეკვეთოთ,
თუნდ იყოს ხათაბალაო;
რა ამბავია, რომ ჩვენში
გაჰქრა ყოველი ქალაო.
სცენისთვის ერთი არ არის,
რა ჭირმა დაგვიმალაო, —
ისე კი ფეხს ვერ აუქცევ,
მოსულან ვითა ჭალაო.
დაუკარ სტვირო დაუკარ,
ვნახოთ ექიმი ჩვენია;
დაზლვეულები რათა სძულს,
რა ჭირი გამოსჩენია?!
იქნებ იმიტომ, რომ მათგან,
სახარჯო არა შთენია!
ქალებს ეცემა საჩუბრათ,
თუ კაცის განაწყენია....
აფსუს! უმაღლეს სწავლულო,
„დიპლომის“ არა გცხვენია?
სიღნაღის ჯანმრთელობასა,
„ქანაპარ“ განუსვენია, —
თორემ აქამდე კუტლაძეს
თბილად რად მოუსვენია!?.

ცხრაკბილა.

ცნობათა მიღება

ეროვნული ბიბლიოთეკა

წრუმწუპს (ოზურგეთი): ფოსტალიონს ნუ ეაყვედრებით; თქვენს წერილებს კი ვღებულობთ, მაგრამ არ ვბეჭდავთ, მასე ადვილი რომ იყოს „ტარტაროზი“-ს თანამშრომლობა, მაშინ რა უჭირდა.

კვანტს. (დიდი-ჯიხაიში) — ჩვენ ვერ გავიზიარებთ თქვენს მსოფლმხედველობას: „**არც მწვადი დაიწვეს და არც შამფური**“, რომ ამით დავიმსახუროთ „კარგი პოვრის სახელი“.

თუ კი თქვენს კოოპერატივში სამგლოვიარო შავი ბლომათ იშოვება (როგორც ამას თქვენ იწერებით), რა გიშავდათ თქვენი ეს „შიშველი ფაქტები“ შავში მაინც შეგემოსათ და მით დაეფარა თავისი (კოოპერატივია) „სასირცხვილო ადგილები და სიმახინჯე“! გარდა ამისა თქვენს „შიშველ ფაქტებს“ შავი ძალიან მოუხდებოდა, რადგან ისინი (ფაქტები) უფსკერო გოდორში მოთავსებით გამო დაგლოვიარებული არიან და ტრაურში იმყოფებიან. ყველა ამის შემდეგ „დიდი-ჯიხაიში ყველაფერი ჩონგურივით აწყობილი რომ არ იყოს“, — არ არის გასაკვირი.

„ცნობათა მიღება“-ში იმიტომ არ გიპასუხეთ, რომ ერთგვარი „პატივი გეცით“... მაგრამ რაკი თქვენს ეს გწყენიათ, — გიპასუხებთ: — თქვენი „**კარდინალური საკითხები**“ ისე რთული გადასაჭრელი დარჩენ, რომ ისინი უფსკერო გოდორს გადავეცით განსახილველად.

ყველა ამის შემდეგ, ვფიქრობთ, ჩვენს შორის გაუგებრობა ამოწურულია... მაშასადამე: ჩვენს შორის „ზავი“ ჩამოვარდნილია.

ვლადიკოს (ახალ-ციხე): — აკი იყო ამის შესახებ? სხვა რამეზე მოგვწერეთ. მასალა ადგილობრივ ცხოვრებიდან უნდა იყოს. სტრიქონები უფრო შორ-შორს დასწერეთ, რომ გასწორების დროს შეიძლებოდეს შიგ სტრიქონების ჩამატება.

გუტ-მორგენს (ფოთი): — ასეთ თოვლსა და სიცივეში თუ:

ერთს საღამოს ათ საათზე
ფიდო ბაღში სეირნობდა;
(მის პირდაპირ შენობაში
მემანქანე მუშაობდა...).

რას ერჩით მას! პირიქით, შექების ღირსია ასეთი თავგანწირვისათვის.

დიახ! თქვენ — უგულოებს გიკვირთ, როცა ხედავთ ასეთ შეყვარებულს, რომელიც:

ბაღში მუხლამდი თოვლში
აძაგძაგებდა იმას...
უძლებდა სატრფოსათვის
თოვლჭყაპს, ქარსა და წვიმას.

თქვენ კი გამოსულხართ და დასცინით მას!

ვანოს: — კაცმა ასეთი შარადა დასწეროს და ისიც ხუცესზე. — პირდაპირ საკვირველებაა... თუ საქმე არა გაქვთ, მახათით შეიქციეთ თავი.

მკითხველს: უფასოა.

ალ. ნათიძეს (გალი. აფხაზეთი): — მასალა უნდა შეეხებოდეს ადგილობრივ ცხოვრებას. წერილი სხვა კილოზე უნდა იყოს დაწერილი.

ჭკუამახვილას (ჭალა): — ილიკოზე სწერთ:

საბრალო ჩემი ფეხი
ჩემი თავის გადამკიდე,
როგორც „მეშოკს“ დამატარებს
და მაინც იმდენად ვლირდე....

ეჰხ! რას იზამ!.. მარტო ილიკოს როდის სჭირს ასეთი უბედურება!.. კოლეგას არ უნდა დასცინოთ...

თაკარას (სუფსას): — ჩვენის აზრით თქვენაც იმ ამბავს ეხებით, რომელიც დღევანდელ ნომერში იბეჭდება (იხილეთ სოკო კვერცხის — „პაპაშას კლუბი“). ვნახოთ; თუ იმ წერილმა ვერ უშველა საქმეს, შემდეგ ესეც „მივარტყათ“.

ჩხივჯიკველს (ხვარებთი. გურია): — შედარები ბოლოსო, — თქვენც ასე იქცევით... ჯერ გლეხკომის სასადილოზე სწერთ:

გლეხკომის სასადილოში
არის: ბოთლების ფრიალი
და მუდამ აყალ-მაყალი,
ბებუთ-ნაჯახის ფრიალი...

აი ასეთ ხმაურობაში, თურმე, მაინც განაგრძობენ ძილს ალმასკომი და თემკომი... ჩვენ არ შეგვიძლია! ალბათ საღათას ძილით არიან შეპყრობილნი და მინამ არ გაიგლის, — მათი გაღვიძება შეუძლებელია.

ალმასკომის თავმჯდომარეს
სძინავს და გთხოვ გააღვიძო...

კი, მაგრამ... ეგებ ახლად დაძინებულია და აცალეთ კაცს გამოღვიძება! ანდა რა უნდა ჰქნას ასეთ ამინდებში! დაიძინოს, მოისვენოს და როცა გაზაფხულზე კარგი ამინდები დაიწყება, — მაშინ უყურეთ რა საქმე გააკეთოს... (დაპირებას შეასრულებს).

უჩას (ქუთაისი): ტყვილათ გგონიათ, რომ თქვენი წერილი გამოასწორებს ნაკლს; მაგრამ რაკი დარწმუნებული ხართ ამაში, ჰა, ვათავსებთ:

კლუბის დარაჯი კოლია
მეტად ზარმაცი გვყოლია.
თვითონ რომ საქმეს ვერ უდის,
დამხმარე ვილაც ჰყოლია.

კოოპერატივის სასადილომ იკითხოს, თორემ თქვენ რა გენაღვლებათ, თუ:

რაკი დასრულდა ქეიფი,—
დაჰკივლეს: „ჰოუ ლალეო“.
ნახარჯი ჩვენზე დარჩება,
უთუოდ მოგცემთ ხვალეო...
დღეები რბიან... ნახარჯი
იქ დავთარს ჩაჰკონებია,
და დღემდე იმის გადახდა
არც ერთს არ მოჰგონებია

(ნიაიამ გულმავიწყობა იცის!)

ხმას (ლელვან-მარელისი): — კაცო, სხვას რას დასცინი!? ლექსის წერაში თქვენაც ისეთი „სპეცი“ ყოფილხართ, როგორც კოლია ბაღოსნობაში. აი, ნიმუშიც:

ლელვანს მოაწყო სოფელი
„დეკორატივნი“ ბაღებით.
მგონი ასეთი „ბაღ-სპეცი“.
არ უნდა იყოს მის მეტი.

ჩიმ-ჩაირას (სოფ. სარგვეში. შოზაპნის მაზრა): —ასე გვწერთ მასწავლებელზე:

ხკოლის ჯავრი არა აქვს
და არ იტკენს თავებს...

რატომ არ იწერებით, თუ რამდენია ეს „თავები“? მართლაც საკვირველია: კაცს „თავები“ ჰქონებია და სკოლას მაინც:

გაუჩნდა ცეცხლი ძლიერი,
დაიწვა, მა რას იზამდა...
ეს მოხდა ახალ წელიწადს,
სკოლაში რომ ქეიფობდენ...

რას ერჩით მასწავლებლებს! ეს, ალბა[illegible]ლის განათლების მიზნით ჰქნეს. ხანძარი გაანათებდა სოფელს. განათლება და განათება ერთმანეთს ჰგვანან, ხოლო ერთი ასოთი „ლ“ არის მათ შორის განსხვავება და განა ასე უბრალო განსხვავებაზე ღირს ლაპარაკი?!

გარეშეს (ქუთაისი): — თუ სურათს გამოგვიგზავნით, სიამოვნებით მოვათავსებთ და ამ წარწერასაც მიუწერთ ქვეშ:

ქუთაისის ალმასკომის სტატისტ.-ეკონ. განყოფილების გამგე — იპოლიტე ქობალავა: — ნეტავი საუკეთესო ბიუროკრატზე გამოაცხადებდენ კონკურსს! აუცილებლად ჯილდო მე შემხვდება!

—აპრილისათვის—

ხელის მოწერა უკვე დაიწყო

გაზ. „მუშა“ და ჟურ. „ტარტაროზზე“

აპრილში გამოვა „ტარტაროზი“-ს

==ხუთი ნომერი==

— რა გახარხარებს? ვერა ხედავ წარწერას, რომ სამკითხველოში სიცილი და ხმაურობა აკრძალულია?!

— ვა, „ტარტაროზი“ წავიკითხო არ გავიცინო!?

ტფილისში ხელისმოწერა მიიღება გაზ. „მუშა“-ს მთავარ კანტორაში, ჯორჯიაშვილის ქ. № 6. სხვა ქალაქებსა და დაბებში—მთავარკანტორის განყოფილებაში და რწმუნებულებთან

გამოიწერეთ „მუშა“ და „ტარტაროზი“

ფასი ოთხი აბაზი

ხელი ჰილე ჩვენგანს,
შე წყეულო მარტის თვეო...
ვით ნაგავი თოხმეტ თვიდან,
[illegible]...
ჰაზირა.

გაჭიანურდა ზამთარი.—
ეს უსირცხვილო ქალარა.
მარტი თავდება, და იგი
აღარა მიდის, აღარა.
ამ დროს, შარშან და უწინ
ისმოდა ბუკი-ნაღარა.
ამდენი ხნითა სევდამა
გული დასჭრა და დაღარა.

—:—

მაგრამ.... ახლოა აპრილი,
მოდის ის ნათელ-გზიანი.
მოდის და მოაქვს უხვადა
დღეები მზურვალ-მზიანი.
ერთის გადაგვიხდის ორათა,
რაც მარტმა მოგვცა ზიანი:
ვერრას დააკლებს მას მარტი
თავხედი და ბრაზიანი.

—:—

ჰა, უკვე კვდება და მიდის,
ძალლონე გამოელია....
თოვლის დაფლეთილ თეთრეულს
(ხომ ხედავთ მიწა ჭრელია?
იქა-აქ უჩანს მას „ხორცი“...)
გადიძრობს მინდორ-ველია...
მზად უნდა დახვდეს გაზაფხულს
ნამდვილი ვინც მკითხველია.

—:—

ჰე, რას სჯობია „ტარტაროზს“,
როს გაზაფხულის პირია?!
სადაც არ უნდა წახვიდე,
იგი ყოველთვის გჭირია.
კარგსა და ავსა ყოფაში
იგი ერთგული გზირია.
ის ხელში უნდა გეჭიროს,
რომ გაგექარვოს ჭირია..
რა უნდა ამას ამდენი?
იგი არც ისე ძვირია!
სუყველა შესძლებს მის ყიდვას
აქვს თუ არ—ჯამაგირია.
ამისთვის არც ღირს, რომ კაცმა
ჩამოუშვას ცხვირია.
ოთხი აბაზის გაღება
არც ისე გასაკვირია.

—:—

აპრილში ხუთი კვირაა.—
და „ტარტაროზი“-ც ხუთია.
მის გამოწერას არ უნდა
ყოყმანი რაი ფუთია.
საქმარისია თამამათ.
ერთი წამი თუ წუთია;
ჯიბეზე ხელი გაიკარ,
ან და გაალე ყუთია...
ამოამშრალე მანეთი
(არ მისცემთ ჯიბეს ზიანსა!).
მანეთში ხურდას მიიღებთ
თქვენ ვერცხლის აბაზიანსა.
დროულათ გამოწერა სჯობს
გამოწერასა გვიანსა...
„ტარტაროზი“-თ ვცნობთ ყოველსა
კაცს დარბაისელს, ჭკვიანსა.

პოლიგრაფტრესტის მე-ა-ე სტამბა, კამოს ქ. № 68